

МАРІЯ ЄВДОКИМІВНА ТЕМЧЕНКО

13 квітня 2000 року виповнилось би 75 років відомому українському вченому в галузі аналітичної механіки доктору фізико-математичних наук Марії Євдокимівні Темченко. Та 7 квітня раптова смерть обірвала її життя.

Вся наукова і трудова діяльність М. Є. Темченко понад 50 років була пов'язана з Інститутом математики Національної академії наук України, в якому вона пройшла шлях від обчислювача до провідного наукового співробітника.

Народилася М. Є. Темченко в с. Козин Обухівського району Київської області. В 1927 р. вона разом з сім'єю переїхала до Києва. Після закінчення середньої школи в 1944 р. вступила до Київського університету ім. Т. Г. Шевченка на механіко-математичний факультет, який і закінчила в 1949 році. В тому ж році була зарахована на посаду обчислювача до Інституту математики АН України. Директором Інституту математики на той час був видатний математик і механік, нині академік НАН України і РАН О. Ю. Ішлінський. На щастя, ним не залишились непоміченими гостра допитливість та непересічні здібності молодого обчислювача, і він залучив М. Є. Темченко до розв'язання актуальних на той час задач механіки. Їх творча співпраця, що почалася з того часу, продовжувалась до останніх днів життя покійної.

Наукові інтереси М. Є. Темченко стосувались теорії гіроскопів і складних гіроскопічних систем, теорії стійкості руху, динаміки твердих тіл і тіл з порожнинами, заповненими рідиною, теорії систем інерціальної навігації. Нею побудовано повну картину стаціонарних рухів твердого тіла на струні, теоретично обґрунтовано метод динамічного балансування твердих тіл на „струнному” під-

вісі, досліджено стійкість і інструментальні похибки в роботі ряду гіроскопічних систем, вивчено якісний вплив дисипативних сил в теорії руху вовчків.

Відзначальною характеристикою робіт М. Є. Темченко є те, що переважна кількість їх відносяться до прикладних задач, які виникають з нагальних потреб народного господарства, зокрема приладобудування та ракетної техніки. Результати її творчої діяльності знайшли застосування в інженерній практиці провідних конструкторських організацій Москви, Санкт-Петербурга, Дніпропетровська.

Підсумком творчих етапів М. Є. Темченко були захисти нею кандидатської (1954 р.) та докторської (1986 р.) дисертацій, відзначення її Державною премією СРСР в галузі науки і техніки (1981 р.) і Державною премією Російської Федерації (1996 р.).

Наукові результати М. Є. Темченко опубліковані більш ніж в 90 статтях та монографії.

Світла пам'ять про Марію Євдокимівну назавжди залишиться в серцях тих, хто знав її та працював разом з нею.

Редколегія